

A young woman with long grey hair and a man with long curly hair are sitting on a light-colored sofa. The woman is on the left, looking down at a piece of paper she's holding. The man is on the right, also looking down at a paper. A small dog with large ears is sitting between them, looking towards the camera. In the foreground, the top of a laptop is visible. The background is a plain white wall. There are decorative circles: a large yellow one in the top left, a small red one on the right, and a blue one in the bottom left.

UNGA OCH PRIVATEKONOMI

Attityder och beteenden bland 18-25-åringar i Norden

ungdoms
barometern

SPARA ELLER SLÖSA?

Är unga i Norden slösaktiga utan en tanke på morgondagen eller tvärtom ansvarsfulla med ett stort intresse för privatekonomi? Att äldre generationer anklagar yngre för att se lättsamt både på pengar och tillvaron i stort är inget nytt fenomen, utan går enligt vissa ända tillbaka till de gamla grekerna. Huruvida det var rätt då låter vi vara osagt, men hur väl stämmer det egentligen in på Generation Z som ofta beskrivs både som trygghetssökande och oroliga inför framtiden, samtidigt som de växer upp i en kontext där ett köp aldrig är mer än ett knapptryck bort?

För att bidra med kunskap om ungas attityd och beteenden när det kommer till privatekonomi har Klarna gett analysföretaget Ungdomsbarometern i uppdrag att genomföra en studie bland unga i åldrarna 18-25 år i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Projektet har bestått av en förstudie med analys i Ungdomsbarometerens befintliga kvantitativa och kvalitativa datamaterial som sträcker sig tiotals år tillbaka samt en ny enkät bland drygt 2700 unga i de nämnda nordiska länderna. Resultaten från den senare presenteras i denna rapport.

Generation Z, som täcker in det aktuella åldersintervallet i studien, är en mycket heterogen generation. Ofta är det svårt att dra alla unga över en kam (även om vi gör många försök i denna rapport). Av denna anledning har vi inom ramen för projektet fördjupat oss inom ett antal olika

perspektiv och grupper. Ett sådant perspektiv är naturligtvis jämförelser mellan de nordiska länderna, där den övergripande slutsatsen är att skillnaderna mellan unga i Norden är relativt små sett till deras värderingar i privatekonomiska frågor, men är noterbara när det kommer till exempelvis betalmedel. Däremot är det absolut inte så att unga i Norge är slösa och Finland är spara, eller vilken annan fördom som kan tänkas finnas.

Och på temat gå händelserna i förväg: I rapporten framträder en bild av en förhållandevis ansvarsfull generation, även om det finns utmaningar kopplat till både kunskap och press att konsumera. Men måste vi på Ungdomsbarometern välja, på basis av både denna och andra studier vi genomfört, så är dagens unga definitivt spara, i alla fall jämfört med tidigare ungdomsgenerationer.

Trevlig läsning!

Ulrik Hoffman, Marit Rönnestad och Elin Nygård för Ungdomsbarometern.

Stockholm i mars 2022

Redaktion

Text/innehåll: Ulrik Hoffman, Ungdomsbarometern
Analys: Marit Rönnestad och Elin Nygård, Ungdomsbarometern
Form: Sofie Jonsson, Ungdomsbarometern

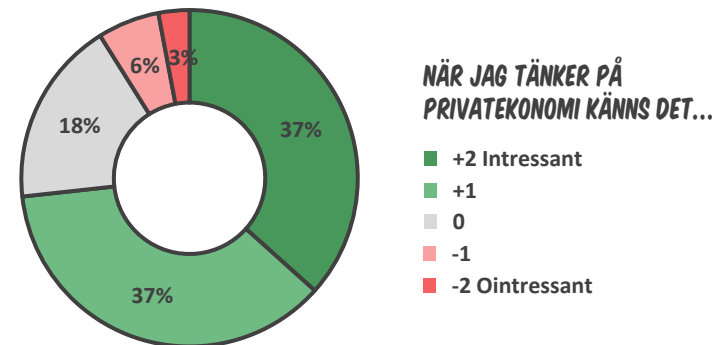

**46% AV UNGA I NORDEN
TÄNKER PÅ PENGAR OCH SIN
EGEN EKONOMI DAGLIGEN ELLER
NÄSTINTILL VARJE DAG**

Ungdomar är intresserade av privatekonomi

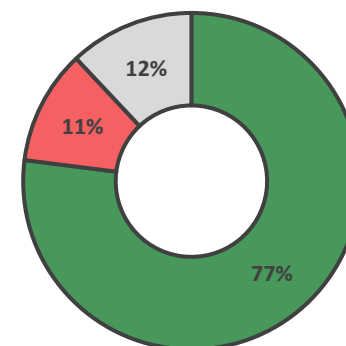
Det var inte så länge sedan sparande mest gav upphov till gäspningar bland unga, och i medierna kunde vi läsa om undersökningar som pekade på att unga hellre gick till tandläkaren än till banken. Huruvida unga fortfarande föredrar tandläkaren före banken vet vi inte, men de är definitivt engagerade i sin privatekonomi.

Uppvuxna efter finanskrisen med såväl stigande börskurser som bitcoin, ser vi i Ungdomsbarometerns svenska tidsserier ett rekordhøgt intresse för privatekonomi och dagens höga siffror är liknande i de andra nordiska länderna. Med det inte sagt att alla unga är daytraders, utan snarare ser vi att den oro för framtiden som präglar många unga idag föder ett privatekonomiskt intresse som också innebär att de flesta har koll på sina pengar.

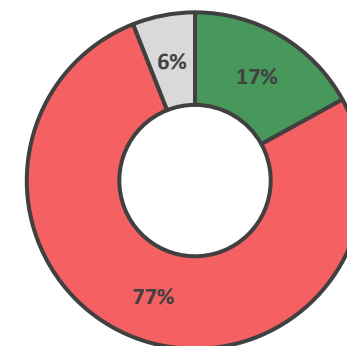

VAD AV FÖLJANDE STÄMMER IN PÅ DIG?

■ Stämmer ■ Stämmer inte ■ Osäker/vet ej

**JAG HAR BRA KOLL
PÅ MIN PRIVATEKONOMI**

**JAG HAR DÅLIG KOLL PÅ VART
MINA PENGAR TAR VÄGEN**

Fråga: Var vänlig ta ställning till följande motsatspar: När jag tänker på privatekonomi känns det...? / Vad av följande stämmer in på dig? Jag... Filter: Nordisk total

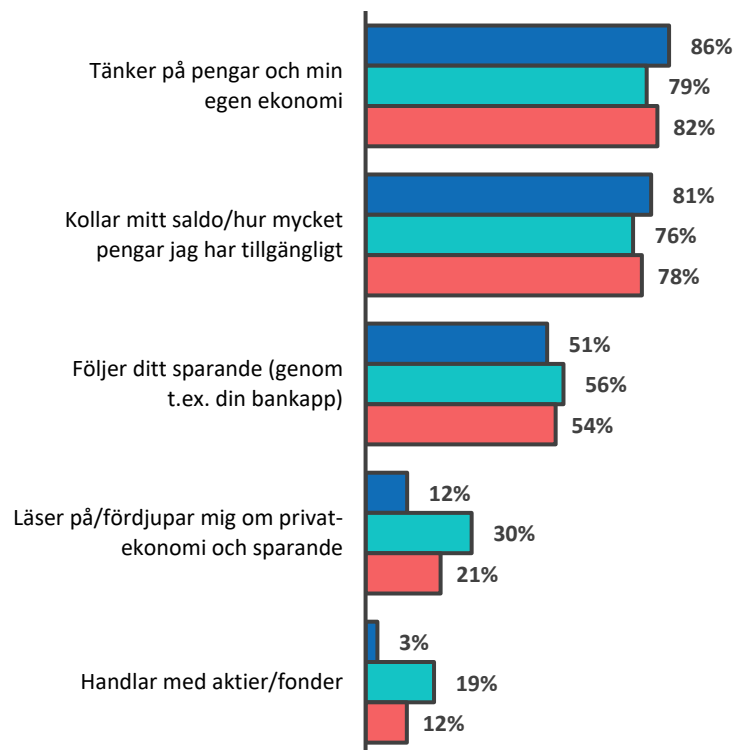
Tre av fyra unga sparar regelbundet

Unga är alltså inte bara intresserade av privatekonomi – de sparar också regelbundet. Hur och varför varierar – killar är exempelvis betydligt mer intresserade av aktier än tjejer – men den stora bilden är att sparande ses som något positivt och de flesta har ett långsiktigt perspektiv på detsamma.

Dock har inte alla möjlighet att spara och det finns grupper av unga som är ointresserade av det. I vad som skulle kunna beskrivas som "mindre ansvarsfulla" beteenden är killar överrepresenterade, vilket vi återkommer till senare i rapporten.

VAD AV FÖLJANDE GÖR UNGA VECKOVIS?

■ Tjej ■ Kille ■ Total

72% unga säger att de regelbundet sparar eller lägger undan pengar.

Killar säger sig generellt ha bättre koll på ekonomi än tjejer – men får betalningsanmärkningar i högre grad.

SE

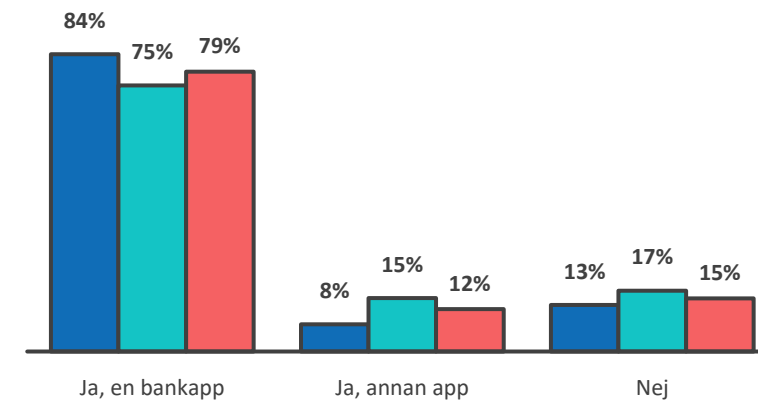
Tre fjärdedelar av svenska ungdomar handlar med aktier och fonder i någon utsträckning, att jämföra med drygt hälften av unga i Danmark, Norge och Finland

Nio av tio använder minst en app för att hålla koll på sin privatekonomi

Att hålla koll på sin konsumtion, såväl som sitt sparande, är naturligtvis mycket lättare för dagens unga än för dem som växte upp med spargris och bankbok. Det går alltså att argumentera för att det är lättare att ta ansvar för sin ekonomi idag än tidigare. Å andra sidan är det också betydligt lättare att konsumera, så i det avseendet tar möjligen perspektiven ut varandra. Klart är i alla fall att de flesta använder appar för att få kontroll och sköta sin ekonomi och tycker att de hjälper till i just det avseendet.

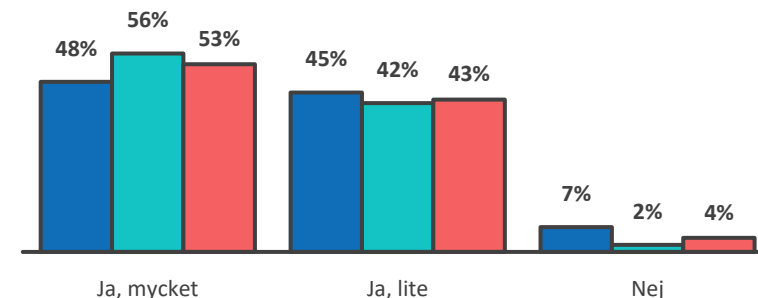
ANVÄNDER UNGA NÅGRA APPAR FÖR ATT HÅLLA KOLL PÅ SIN PRIVATEKONOMI?

■ Tjej ■ Kille ■ Total

UPPLEVER UNGA ATT DE ANDRA APPARNA (UTÖVER BANKAPPEN) HJÄLPER DEM ATT HÅLLA KOLL PÅ SIN EKONOMI?

■ Tjej ■ Kille ■ Total

FI

Finländska ungdomar använder appar i lägre utsträckning än i övriga Nordiska länder.

Fler tjejer än killar använder en bankapp. Killar använder i sin tur andra appar i högre utsträckning.

Familj och sociala medier är viktiga informationskällor

Ett stort intresse medför också ett stort informationsbehov. Utöver appar vänder sig unga till familjen, banken och internet (Google/sociala medier) för att få svar på sina frågor.

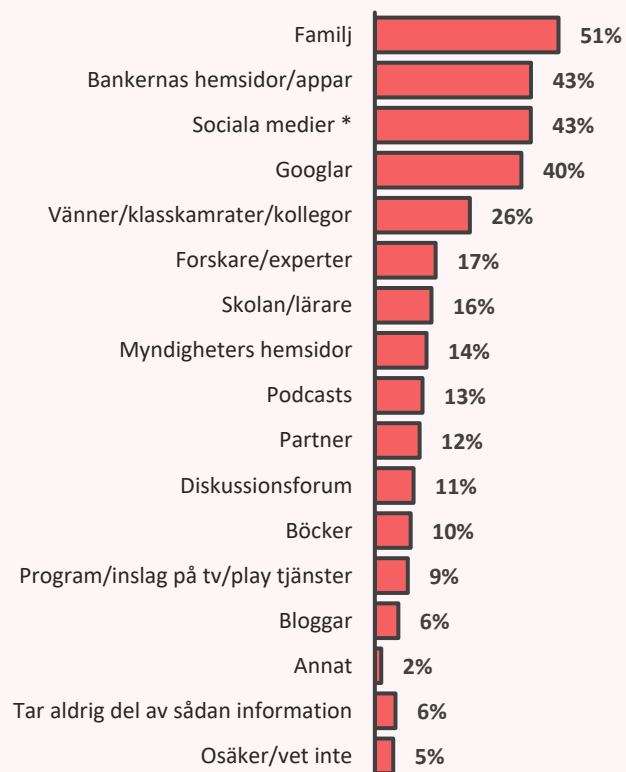
Att så många vänder sig till sociala medier är bland annat drivet av killar som tittar på YouTube – kanske på grund av deras stora intresse för aktier och i viss mån kryptovalutor - men flera andra sociala medier är också stora informationskällor.

Generellt vänder sig tjejer i högre grad till människor i sin närhet medan fler killar väljer att söka information på andra ställen – utöver Youtube även exempelvis diskussionsforum. Att unga söker information på egen hand är naturligtvis bra, men som oftast när det kommer till digitala kanaler väcks naturligtvis frågor både om källkritik och påverkan.

43% av nordiska unga vänder sig till sociala medier för information kring privatekonomi och sparande*.

VARIFRÅN HÄMTAR UNGA FRAMFÖRALLT INFORMATION KRING SÅDANT SOM HAR MED PRIVATEKONOMI OCH SPARANDE ATT GÖRA?

Varifrån tjejer och killar hämtar information kring privatekonomi och sparande skiljer sig. De största skillnaderna är:

Tjejer vänder sig oftare till:

1. Familj
2. Bankers hemsidor/appar
3. Partner
4. Vänner/klasskamrater/kollegor

Killar vänder sig oftare till:

1. Youtube
2. Diskussionsforum
3. Forskare/expertter
4. Böcker
5. Bloggare
6. podcasts

”Aktier! Jag tror att allt fler unga kommer bli mer intresserad av ekonomi för att känna sig ekonomiskt trygga. Sociala medier kommer locka fler unga till detta. Nackdelen kan vara att unga ofta vågar ta mer risker och att de istället förlorar pengar.”

— Tjej, 22 år om 2022 års stora trend

Fråga: Varifrån hämtar du framförallt information kring sådant som har med privatekonomi och sparande att göra?

Filter: Nordisk total

* Instagram, Youtube, Facebook och TikTok sammanräknat.

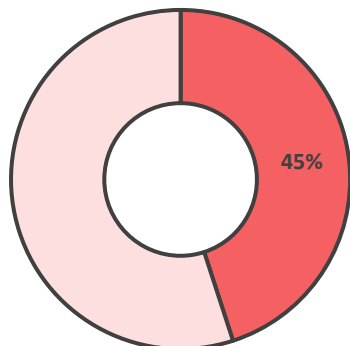

Fråga: Vilken tror du blir nästa års stora trend?

Trots stort intresse syns kunskapsluckor när det handlar om krediter

Att det är lätt att skaffa sig information betyder inte att alla har tillräcklig kunskap, det gäller bland annat krediter. Nedan har vi låtit unga själva uppge vad de har koll på och inte, och det är tydligt att kunskapsluckorna är stora inom många områden.

Att alla inte vet vad som händer om de får en betalningsanmärkning kanske inte är så märkligt – de flesta slipper förhoppningsvis uppleva det – även om det så klart är bra att känna till. Men hur man räknar ut kostnaden för ett lån, eller för den delen köp på avbetalning, är sannolikt något betydligt fler skulle ha nytta av.

ANDEL UNGA SOM HAR DÅLIG KOLL PÅ HUR MAN RÄKNAR UT KOSTNADEN FÖR ETT LÅN ELLER KÖP PÅ AVBETALNING

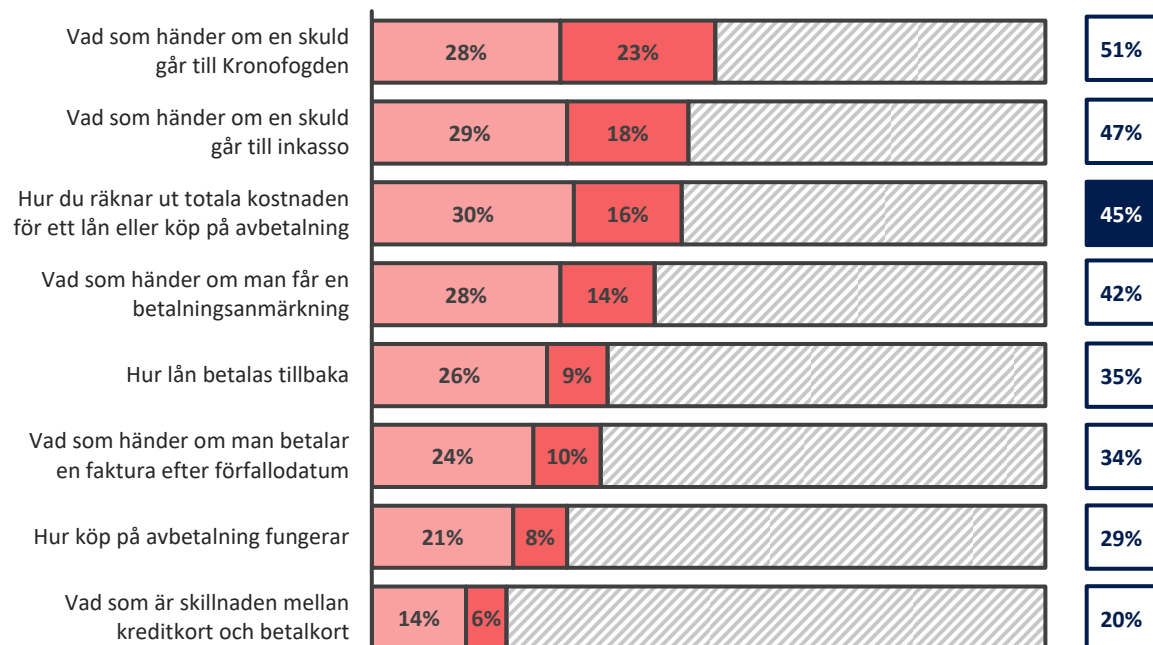
Tjejer är övertygade om att tjejer är bäst på privatekonomi - killarna är inte lika säkra!

På flera ställen i denna rapport återkommer vi till att det finns skillnader mellan killar och tjejer. Killar handlar exempelvis aktier oftare, söker oftare information från Youtube och skattar sina kunskaper högre i fråga om exempelvis hur bra koll man har på hur krediter och avbetalning fungerar. Samtidigt har killar också en mer avslappnad inställning till att låna pengar och får betalningsanmärkningar i högre utsträckning.

De flesta killar vill, som unga i stort, ta ansvar för sin privatekonomi och gör också det men det går samtidigt inte att förbise att de är mer riskbenägna än tjejer. På gruppnivå tycks både killar och tjejer överens om att tjejer är bäst på privatekonomi, även om skillnaderna är relativt små såsom grafen nedan visar.

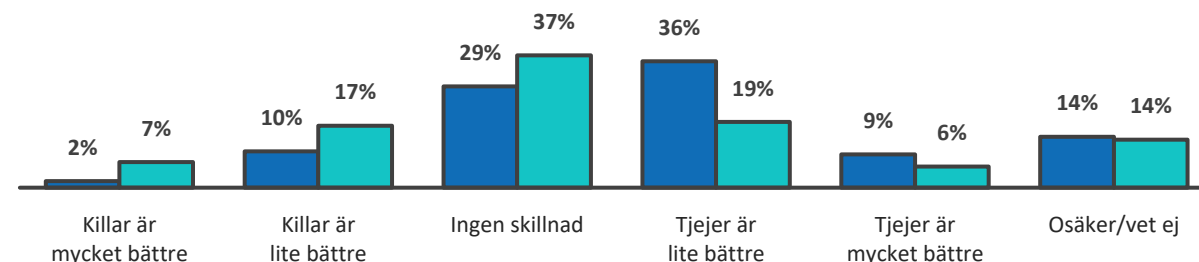
HUR BRA KOLL HAR UNGA PÅ FÖLJANDE?

■ Ganska dålig koll ■ Ingen koll alls

VILKET KÖN HAR BÄST KOLL PÅ SIN PRIVATEKONOMI? ENLIGT UNGA SJÄLVA!

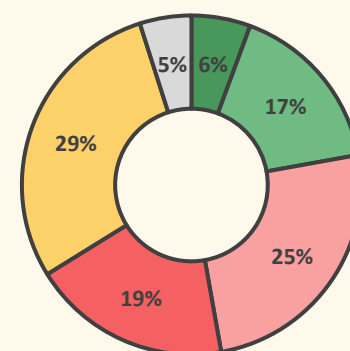
■ Tjejer ■ Killar

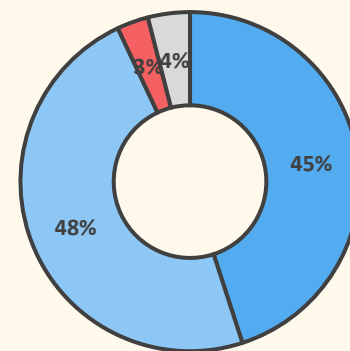
Skolans undervisning i privatekonomi får underkänt

Hade den kunskap som unga nu söker i bland annat sociala medier kunnat läras ut i skolan istället? Det verkar åtminstone unga tycka, eftersom de ger undervisningen i privatekonomi underkänt och samtidigt önskar att privatekonomi gavs större utrymme i skolan. Nästan hälften av de tillfrågade anser att privatekonomi borde vara ett eget ämne i grundskolan, och endast 3 procent tycker att privatekonomi inte borde vara en del av utbildningen.

VILKET BETYG FÅR PRIVATEKONOMI-UNDERVISNINGEN I SKOLAN?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Hade inte privatekonomi i skolan
- Osäker/vet ej
- Ganska dålig
- Mycket dålig

BÖR DET UNDERVISAS I PRIVATEKONOMI I GRUNDSKOLAN?

- Ja, som ett helt eget ämne
- Ja, som en del av ett annat ämne
- Nej
- Osäker/vet ej

DK

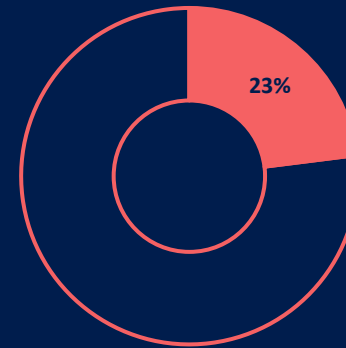
Drygt hälften av alla unga danskar uppger att de inte haft någon undervisning i privatekonomi över huvud taget. Samtidigt svarar en majoritet av danskarna att de hade velat ha privatekonomi som ett eget ämne i skolundervisningen.

VAR FJÄRDE UNG KÄNNER PRESS ATT KÖPA SAKER DE INTE HAR RÅD MED

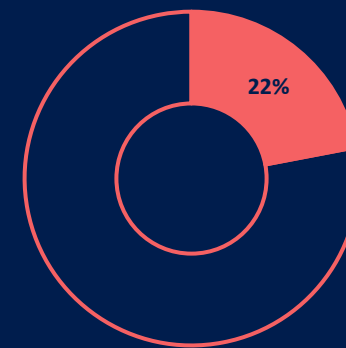
Den stora bilden är alltså att unga både är intresserade och tar ansvar för sin privatekonomi. Samtidigt upplever många också press att köpa saker de inte riktigt har råd med.

visar upp exklusiva livsstilar. Jämfört med tidigare generationer bidrar detta till en ny dimension av press att konsumera, i synnerhet eftersom många unga i hög grad påverkas av influencers.

Detta är sannolikt inget nytt fenomen, men dagens unga växer upp i en värld där det inte bara är på skolgården eller arbetsplatsen man jämför sig med andra. På sociala medier exponeras många dagligen för influencers och kändisar som

KÄNNER PRESS ATT KÖPA ELLER GÖRA SAKER SOM JAG INTE RIKTIGT HAR RÅD MED

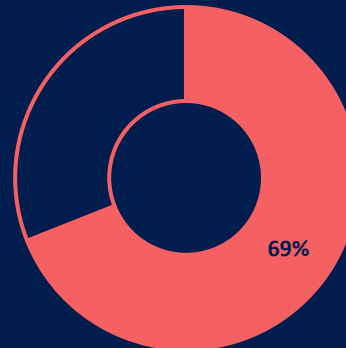

HAR KÖPT NÅGOT ENBART FÖR EN INFLUENCER REKOMMENDERAT DET

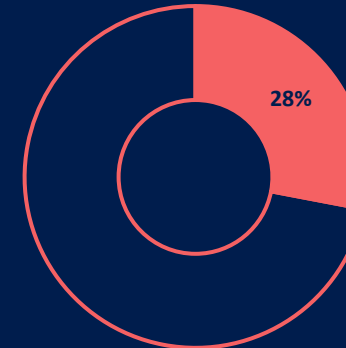
ANDEL UNGA SOM KÄNNER PRESS ATT KÖPA ELLER GÖRA SAKER SOM DE INTE RIKTIGT HAR RÅD MED:

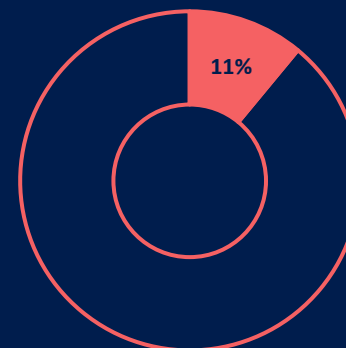
ANDEL UNGA SOM HAR LÄTT ATT TACKA NEJ TILL ATT KÖPA ELLER GÖRA SAKER SOM DE INTE HAR RÅD MED:

HAR LÄTT ATT TACKA NEJ TILL ATT KÖPA ELLER GÖRA SAKER SOM JAG INTE HAR RÅD MED

KÖPER IBLAND SAKER SOM JAG INTE RIKTIGT HAR RÅD MED

GLÖMMER OFTA BORT ATT BETALA SAKER I TID (T.EX. FAKTUROR)

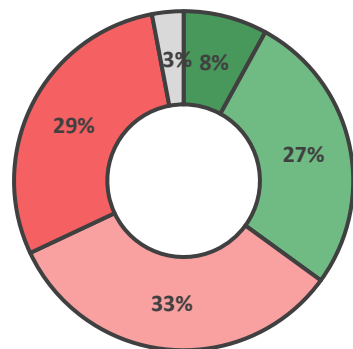
Stigmatiserat att inte ha råd med saker

Att en av tre unga själva uppger att det är jobbigt att säga att de inte har råd med något är en hög siffra i sig, men när tre av fyra säger att detsamma gäller unga i stort blir bilden tydlig: att inte ha råd är stigmatiserat bland unga. Sociala medier är så klart en bidragande faktor till detta men är sannolikt inte den enda förklaringen – pengar är

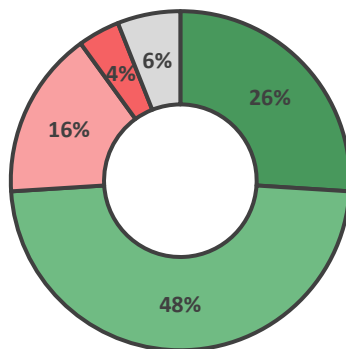
helt enkelt statusfyllt. Det gäller nog i sin tur inte bara unga, men det är en fråga för en annan rapport.

UNGA TAR STÄLLNING TILL FÖLJANDE PÅSTÅENDEN:

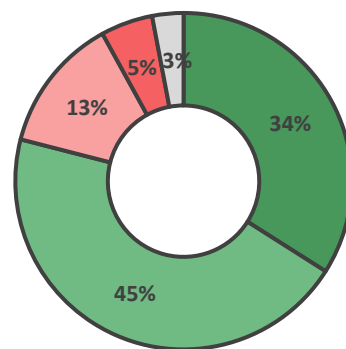
■ Håller helt med ■ Håller delvis med ■ Tar delvis avstånd ■ Tar helt avstånd ■ Osäker/vet ej

JAG TYCKER DET ÄR JOBBIGT ATT SÄGA NÄR/OM JAG INTE HAR RÅD MED NÅGOT

MÅNGA UNGA TYCKER DET ÄR JOBBIGT ATT SÄGA NÄR/OM DE INTE HAR RÅD MED NÅGOT

DET ÄR STATUS BLAND MÅNGA UNGA ATT KÖPA ELLER GÖRA DYRA SAKER

35% TYCKER DET ÄR JOBBIGT ATT BEHÖVA SÄGA TILL OM DE INTE HAR RÅD MED NÅGOT

”Skapar mycket ångest. Är student på heltid, tar CSN-lån och behöver jobba extra för att få pengarna att räcka. Pengar kan bli väldigt ångestladdat när man inte har pengamarginal i vardagen och kan känna press från andra att man ska ha råd med så mkt”

— Tjej, 21 år

Privatekonomisk oro är ofta knuten till framtiden

På en följdfråga kring vad som oroar idag, handlar de vanligaste svaren nämligen om sådant som ligger i framtiden. Här finns i stort två olika teman: antingen att sparandet ska bli för lågt, eller att kostnaderna ska bli för höga. Men det finns också många unga som oroar sig för saker redan idag och där svårigheter att få ekonomin att gå ihop är ett högst reellt problem i vissa grupper: 12% av de som oroar sig, gör det till exempel för att inte kunna betala skulder och 13% för att inte ha råd att försörja familjen. Här är just ungas relativt låga inkomster naturligtvis en faktor att komma ihåg, oavsett om det beror på ingångslöner eller nivåer på studiemedel.

ANLEDNINGAR TILL ATT UNGA OROAR SIG FÖR SIN EKONOMI:

- Kan inte spara/lägga undan så mycket pengar som jag skulle vilja (48%)
- Att kostnader för boende och mat ska öka framåt (40%)
- Är arbetslös och eller oroar mig för att bli det (24%)
- Har ingen buffert för oförutsedda utgifter (24%)
- Är orolig att mitt sparande ska minska i värde (24%)
- Att inte ha råd att försörja familj och släktingar (13%)

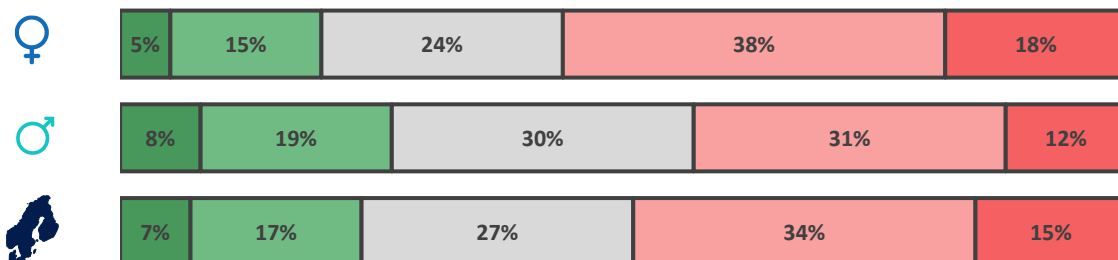
Många unga känner sig stressade – tjejer mer än killar

Nästan lika intressant som man tycker att privatekonomi är, tycker man också att det är stressande. Här finns sannolikt en koppling till just skammen i att inte ha råd med saker, även om det i vissa avseenden är lite märkligt. Ungdomsåren är av tradition inte den livsfas då inkomsterna är som störst, utan tvärtom lever många på studiemedel,

extrajobb och/eller får hjälp från föräldrar. Sådillvida kanske det inte är så konstigt att många unga inte har råd med precis allt? Utöver stress finns det för många också en oro för privatekonomin, inte minst för framtiden, där tjejer oroar sig mer både för sin nuvarande och framtida privatekonomi.

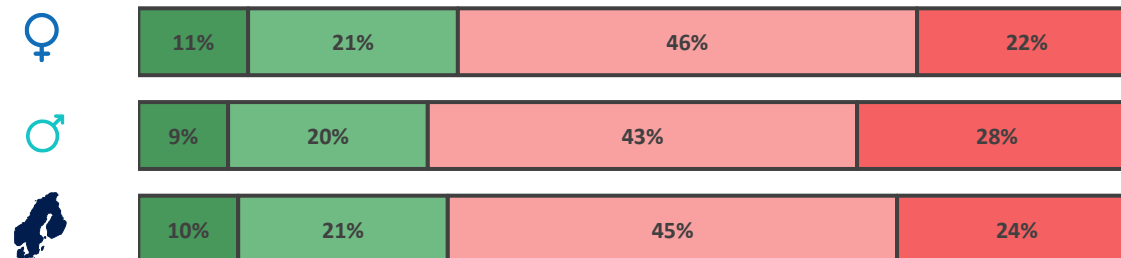
NÄR UNGA TÄNKER PÅ PRIVATEKONOMI KÄNNS DET...

■ -2 Inte alls stressande ■ -1 ■ 0 ■ +1 ■ +2 Stressande

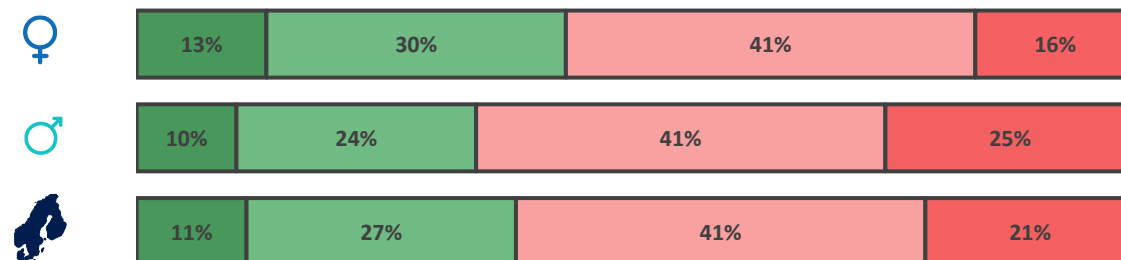
HUR OFTA OROAR SIG UNGA FÖR SIN EKONOMI IDAG?

■ Hela tiden ■ Ofta ■ Ibland ■ Sällan/ Aldrig

HUR OFTA OROAR SIG UNGA FÖR SIN EKONOMI I FRAMTIDEN?

■ Hela tiden ■ Ofta ■ Ibland ■ Sällan/ Aldrig

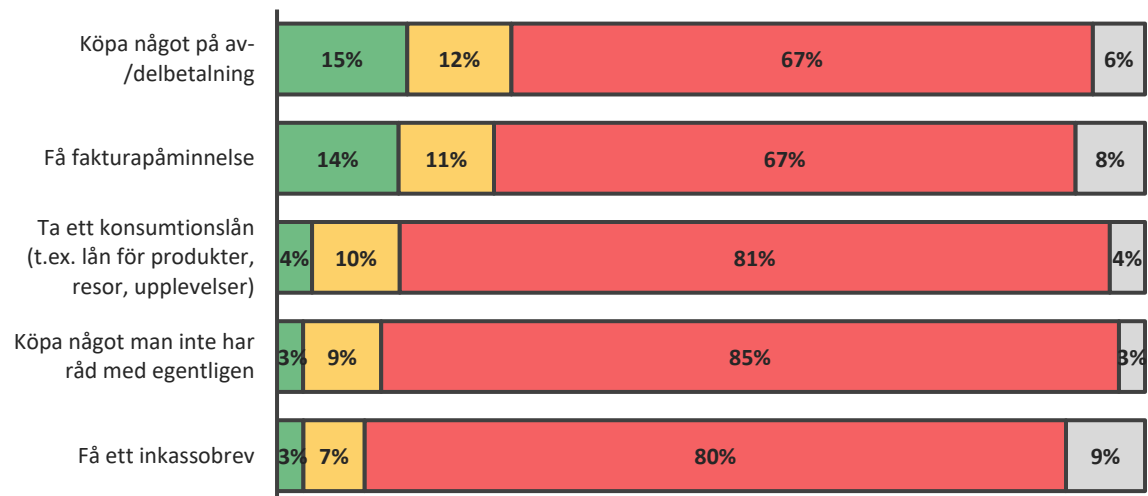
De flesta är skeptiska till att låna eller köpa på avbetalning...

Oro inför framtiden är en anledning till att de flesta unga är skeptiska till att köpa på avbetalning eller att låna till konsumtion – bara en fjärdedel tycker att det förstnämnda är rimligt eller förhåller sig neutralt – övriga är negativa. Många har också en ganska kritisk inställning till

både fakturapåminnelser och inkassobrev – de flesta tycker inte att det är acceptabelt.

VAD ÄR UNGAS INSTÄLLNING TILL ATT GÖRA FÖLJANDE?

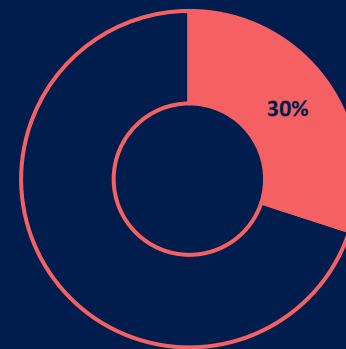
■ Känns oftast rimligt/okej ■ Varken eller ■ Bör oftast undvikas ■ Osäker/vet inte

....men relativt många har ändå gjort det

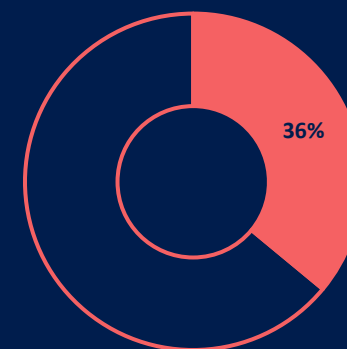
Såsom vi varit inne på flera gånger i rapporten krockar ibland ungas ansvarsfulla ideal med verkligheten. Därför är det egentligen inte så förvånande att andelen som till exempel köpt något på avbetalning är dubbelt så hög som andelen som tycker att det är acceptabelt.

Samma tendens fast betydligt högre siffror syns i fråga om fakturapåminnelser som nästan hälften säger sig ha fått.

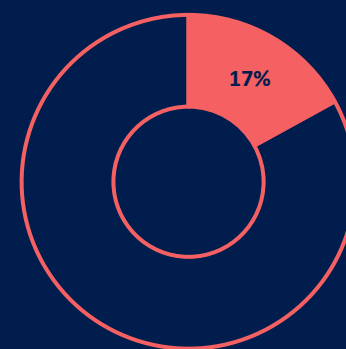
KÖPT NÅGOT PÅ AV-/DEL BETALNING

♀ 26% ♂ 34%

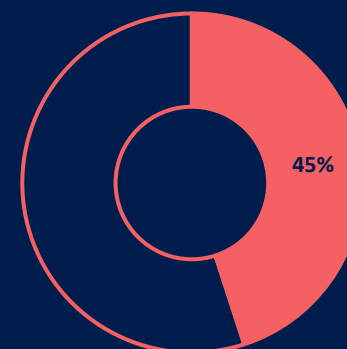
KÖPT NÅGOT MAN INTE HAR RÅD MED EGTENLIGEN

♀ 31% ♂ 41%

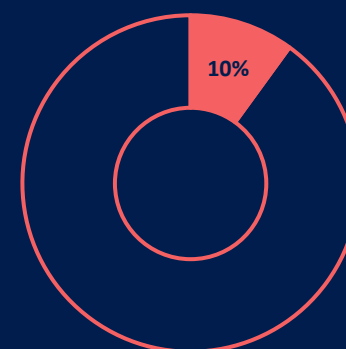
FÅTT INKASSOBREV

♀ 12% ♂ 22%

FÅTT FAKTURAPÅMINNELSE

♀ 44% ♂ 45%

TAGIT ETT KONSUMTIONSLÅN (T.EX. LÅN FÖR PRODUKTER, RESOR, UPPELVELSER)

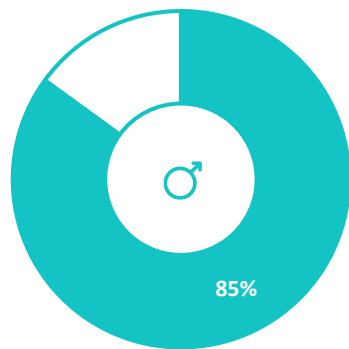
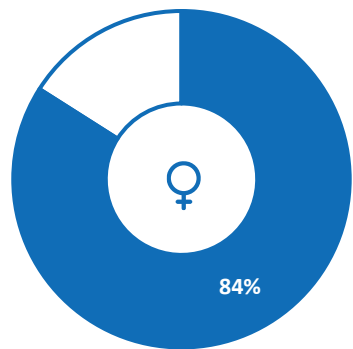
♀ 6% ♂ 15%

De flesta handlar ofta - och vill betala direkt

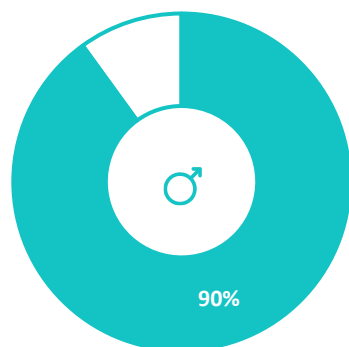
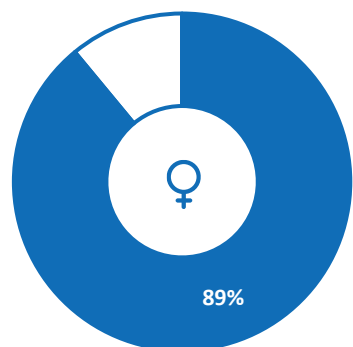
Den skeptiska inställningen till konsumtionslån och köp på avbetalning speglas också i hur de flesta vill betala: nämligen direkt när de köper något.

För en generation uppvuxen med e-handel är detta samtidigt inte riktigt hela sanningen, för attityderna ser olika ut beroende på var köpet sker någonstans. I butik är det tydligt att de flesta vill betala direkt då köpet sker, men i fråga om e-handel är bilden delvis annorlunda: fyra av tio vill helst betala först då de fått hem varan medan ungefär lika många föredrar att betala samtidigt som de trycker på knappen. I Sverige är det vanligare för unga att vänta med betalningen tills att man har tagit emot varan vid e-handel jämfört med grannländerna, som oftare vill betala direkt vid köp även online.

ANDEL SOM HANDLAR MÅNADSVIS ONLINE:

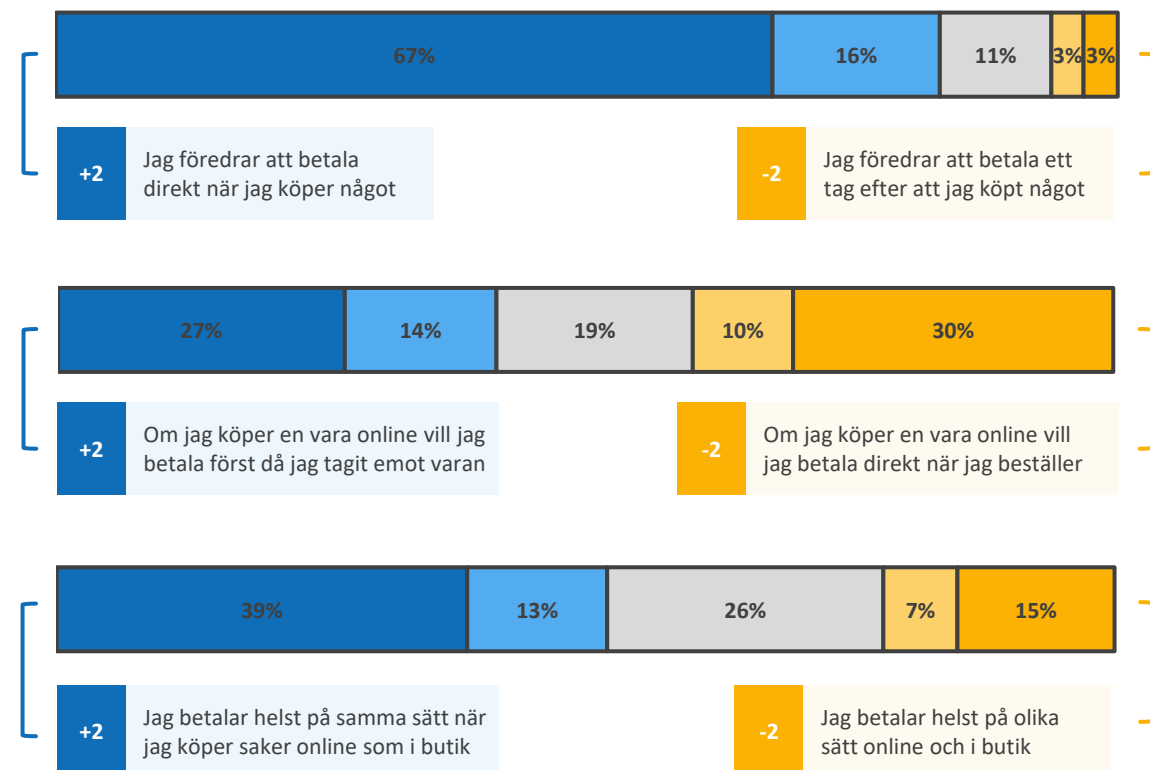

ANDEL SOM HANDLAR MÅNADSVIS I BUTIK:

VAR VÄNLIG TA STÄLLNING TILL FÖLJANDE MOTSATSPAR:

■ +2 ■ +1 ■ 0 ■ -1 ■ -2

Faktura är okej online, inte i butik

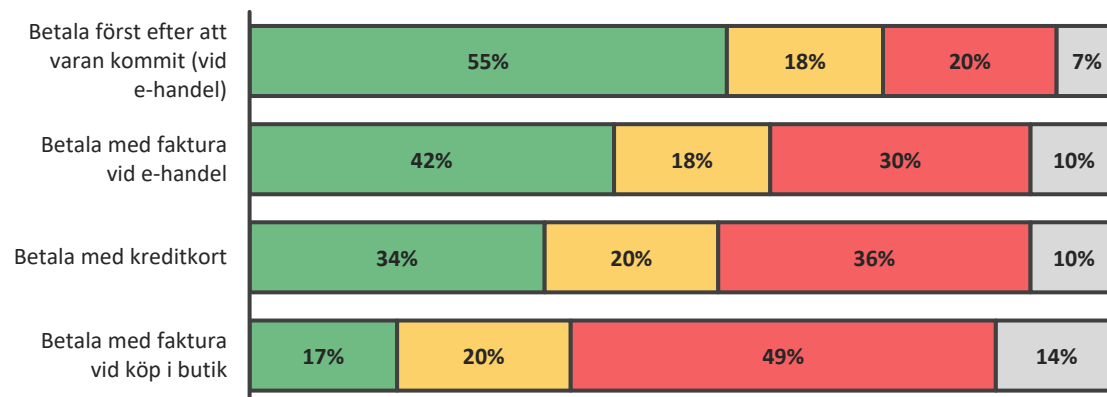
Den generella bilden att unga är skeptiska till krediter måste alltså nyanseras lite när det kommer till e-handel – i alla fall om faktura ska betraktas som ett kreditköp. Mycket pekar på att fakturan har något av en särställning generellt, i synnerhet om vi jämför andelen som tycker att faktura vid e-handel är acceptabelt (42%) med till exempel konsumtionslån (4%). När det kommer till dessa definitionsfrågor måste vi samtidigt dra oss till minnes de ganska låga kunskaperna om

krediter vi tog upp tidigare: alla har helt enkelt inte hundra procent koll på exakt vad alla betalmetoder egentligen innebär.

Men ett tydligt mönster är alltså även här att synen skiljer sig mellan köp i butik och e-handel. Och kanske är det inte så konstigt om man betänker att möjligheterna att klämma och känna på en vara är mycket större vid köp i butik än online?

VAD ÄR UNGAS INSTÄLLNING TILL ATT GÖRA FÖLJANDE?

■ Känns oftast rimligt/okej ■ Varken eller ■ Bör oftast undvikas ■ Osäker/vet inte

Många unga har kreditkort

Såsom vi beskrev inledningsvis är den stora bilden att unga i de nordiska länderna är relativt lika varandra när det kommer till privatekonomiska värderingar. Det kan dock inte riktigt sägas i fråga om vilka betalmedel som används: andelen med kreditkort varierar exempelvis länderna emellan.

Just i dessa frågor om betalmedel skiljer dock

förutsättningarna en del i de olika länderna och så också definitionerna.

Men oavsett om det är ett bankkort med kontokredit, eller ett kreditkort frikopplat från banken som åsyftas, är de vanliga fenomen bland unga i Norden.

44% HAR ETT
KREDITKORT

SAMMANFATTNING:

Nordiska ungdomar är intresserade av och vill ta ansvar för sin privatekonomi

I Ungdomsbarometerns svenska studier är intresset för privatekonomi ett av de intressen som ökat mest under de senaste tio åren, och detta märks i alltifrån ökat aktiesparande till att fler väljer ekonomiprogrammet på gymnasiet. 3 av 4 nordiska unga uppger att de tycker att privatekonomi är intressant.

Många upplever samtidigt stress, och oroar sig över sin ekonomi både idag och i framtiden

Samtidigt som många är intresserade är ungefär hälften stressade över sin privatekonomi och en tredjedel oroar sig ofta eller hela tiden för sin ekonomi idag. Motsvarande siffra för ekonomin i framtiden är fyra av tio.

Trots intresset för privatekonomi, är de privatekonomiska kunskaperna relativt låga, i synnerhet kring krediter

Att många vill ta ansvar för sin privatekonomi tar sig bland annat uttryck i att konsumtionslån ses som något negativt för de flesta. Kunskaperna om hur olika aspekter kring krediter fungerar lämnar samtidigt en hel del att önska. Bara en av fem säger sig exempelvis ha bra koll på hur man räknar ut den totala kostnaden för ett lån.

Skolans undervisning i privatekonomi får underbetyg och näst efter familj och banker är Google och sociala medier primära kunskapskällor

En förklaring till den låga kunskapsnivån kan bero på att skolans undervisning i privatekonomi får dåligt betyg, samtidigt som många tycker att det borde finnas på schemat redan i grundskolan. Istället vänder sig många till både familj/vänner, banker och olika digitala kanaler, i synnerhet Google och Youtube.

De flesta är skeptiska till att låna eller köpa på avbetalning, även om tre av tio gjort det.

Fakturaköp är däremot populärt när det kommer till e-handel

Överlag har unga en restriktiv syn på att låna, även om många har gjort det från exempelvis föräldrar och kompisar eller köpt något på avbetalning. Det är också uppenbart att det finns en tydlig distinktion mellan lån och fakturaköp, där det sistnämnda inte minst är populärt kopplat till e-handel för att ha möjlighet att se varan innan man betalar.

Killar säger sig själva ha bättre koll än tjejer och oroar sig mindre. Men får betalningsanmärkningar i högre grad

Ett genomgående tema i studien är att killar och tjejers attityder skiljer sig en del. Killar skattar sina egna kunskaper i fråga om exempelvis krediter högre än vad tjejerna gör, medan bilden är mer blandad i fråga om vilken grupp de generellt tror är bäst på privatekonomi. Tjejer svarar således i sin tur att deras enskilda kunskaper är lägre, medan de däremot är övertygade om att tjejer som grupp är bättre på privatekonomi. Att killar överlag (felaktigt?) säger sig ha bättre kunskaper än tjejer är inget unikt för denna studie, men då de samtidigt är tydligt överrepresenterade kopplat till betalningsanmärkningar och har en mer tillåtande syn på krediter är det tydligt att killar utgör en större riskgrupp än tjejer.

NO

DK

SE

FI

Enkät & urvalsmetod

Frågorna i enkäten har tagits fram i samråd med Klarna, för att beröra generella frågeställningar kring ungdomsmålgruppens attityder och kunskap till ekonomi.

Undersökningen har genomförts som en digital enkät (anpassad för desktop, surfplatta samt mobil) med ett s.k. kvoturval som urvalsmetod, vilket innebär att urvalet har utformats så att det i representativ skala återger hela den nordiska ungdomspopulationen med avseende på kön och ålder.

Datainsamling

Datainsamlingsperiod för studien var mellan 20:e januari till den 10:e februari 2022 med totalt 2688 svar.

Antal intervjuer/land:

- Sverige: 1016
- Norge: 557
- Finland: 557
- Danmark: 558

Verktyg

Databearbetningen har genomförts med hjälp av produktionssystem från MarketSight samt med hjälp av den statistiska programvaran SPSS.

ungdoms barometern

Ungdomsbarometern har sedan 1991 arbetat med att kartlägga attityder och beteendemönster bland svenska ungdomar.

www.ungdomsbarometern.se